

Eesti Kohtunike Ühing

Pr justiitsminister Lea Danilson-Järg

Kohtute Haldamise Nõukoda

info@just.ee

20.02.2023

Pöördumine seoses kohtute ja kohtunike turvalisusega

Eesti Kohtunike Ühing (EKOÜ) peab vajalikuks juhtida Justiitsministeeriumi ja Kohtute Haldamise Nõukoja tähelepanu vajadusele parandada kohtutes kohtunike ning menetlusosaliste turvalisust.

2021. a lõpus viis EKOÜ kohtunike seas läbi küsitluse, mille tulemusena selgus muuhulgas, et 48,2% vastanutest oli sattunud mingit laadi vaimse või füüsilise rünnaku ohvriks. 38,9% vastanutest väitis omakorda, et nad ei ole rünnakute toimumisel kohtusüsteemilt tuge saanud. 2022. a suvel arutasid kohtunikud turvalisusega seotud juhtumeid EKOÜ laiendatud suvisel koosolekul ning arutelu tulemusena tõdeti vajadust olukorda parandada.

02.12.2022 toimus EKOÜ eestvedamisel Riigikohtus kohtunike turvalisust puudutav ümarlaud, millel osalesid ühingu juhatuse liikmed, kohtute esimehed, kommunikatsioonijuhid ja pressiesindajad, samuti Eesti Advokatuuri ja Prokuratuuri esindajad. Seoses aruteluga soovime Teie tähelepanu pöörata alljärgnevale.

1. Ümarlinal toimunud arutelu ning kogemuste vahetamise tulemusena leiti, et Eesti kohtumajades ei ole kõikjal turvalisus samal viisil tagatud. Turvalisemateks võib pidada kohtumaju, kus on kohapeal alaline palgatud turvameeskond. Paljude väiksemate kohtumajade turvalisus vajab olulist paranemist. Eeltoodu tõttu palub EKOÜ Justiitsministeeriumil ja Kohtute Haldamise Nõukojal **kohtumajade turvalisuse parema tagamise küsimust analüüsida ning kaaluda turvalisuse tõstmiseks täiendavate rahaliste vahendite leidmist.**

2. Ümarlinal tõdeti, et kohtukordnike pädevus, ettevalmistus ja motiveeritus vajaksid olulist parandamist. Alternatiivina tuleks tõsiselt kaaluda kõigis kohtumajades pädevate turvateenust osutavate ettevõtete abi kasutamist.

Ümarlinal osundati, et KS § 126 lg 1¹ järgi peaks kohtute valdkonna eest vastutav minister määrusega kehtestama kohtukordnikele erivahendite või relva väljastamise ja tagastamise ning relva kandmise korra, kuid vastavasisuline rakendusakt puudub.

Eeltoodu tõttu palub EKOÜ Justiitsministeeriumil ja Kohtute Haldamise Nõukojal arutada, millised on parimad meetmed selleks, et tagada ohuolukordades kohtunikele, kohtu töötajatele ja kohtus viibivatele isikutele pädev ning tõhus abi: **kas suurendades kohtukordnike pädevust, treenitust ja motiveeritust, tagades neile sealhulgas erivahendite kasutamise võimaluse või kaasates senisest suuremas ulatuses pädevad turvateenust osutavad ettevõtted.**

3. Ümarlaual toimunud arutelu tulemusena selgus, et sageli esineb olukordi, kus kohtunikud peavad tööülesandeid täitma väljaspool kohtumaju (inimeste kodudes või hooldekodudes või muudes asukohtades), kuid kohtuniku turvalisus ei ole sellistes olukordades ühelgi viisil tagatud. **Eeltoodu tõttu palub EKoÜ Justiitsministeeriumil kaardistada need olukorrad, kus kohtuniku turvalisus väljaspool kohtumaja toimuva tööülesande täitmisel ei ole tagatud ning leida meetmed sellistes olukordades turvalisuse tagamiseks.**

4. Täiendavalt osundame, et ümarlaual osalejad pidasid vajalikuks koostada kohtunikele ja kohtu töötajatele ohuolukordade tekkimiseks selged juhised turvalisuse tagamiseks. Lisaks viidati vajadusele kaasata noorkohtunike koolitusse turvalisust puudutav õpe. Kahtlusteta on selliste juhiste koostamiseks ning kohtunike vastavas valdkonnas koolitamiseks vaja kaasata professionaalset abi. **EKoÜ palub Justiitsministeeriumil tagada kohtutele professionaalsete spetsialistide kaasamiseks vajalikud rahalised vahendid.**

Austusega

(allkirjastatud digitaalselt)

Anu Uritam
Eesti Kohtunike Ühingu esimees